

**Procedura
wewnętrznego zgłaszania informacji o naruszeniach prawa
oraz zasad ochrony osób dokonujących takich zgłoszeń
w Instytucie Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk**

**§ 1
Cele**

1. Celem niniejszej procedury jest:
 - a) ustalenie minimalnych norm zapewniających wysoki poziom ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa,
 - b) ochrona Instytutu poprzez wczesne wykrycie i usunięcie zgłoszonych przypadków nieprawidłowości,
 - c) propagowanie postawy odpowiedzialności i dbałości o dobre imię i interesy Instytutu.
2. Procedura:
 - a) umożliwiania jawne i poufne dokonywanie zgłoszeń,
 - b) zapewnienia rzetelne, obiektywne i terminowe weryfikowanie zgłoszeń,
 - c) zapewnia ochronę osób dokonujących zgłoszenia naruszeń i osób z nimi związanych,
3. Procedura dotyczy zgłoszeń wewnętrznych.

**§ 2
Definicje**

Dla celów niniejszej Procedury stosuje się następujące definicje:

- 1. Działanie następcze** – działania podjęte przez Instytut w celu oceny prawdziwości informacji zawartych w Zgłoszeniu oraz w celu przeciwdziałania naruszeniu prawa będącemu przedmiotem Zgłoszenia, w szczególności poprzez działania wyjaśniające, przeprowadzenie ustaleń wewnętrznych lub wszczęcie kontroli, wniesienie oskarżenia, działanie podjęte w celu odzyskania środków finansowych lub zamknięcie procedury wewnętrznej;
- 2. Działanie odwetowe** – działanie bezpośrednio lub pośrednio lub zaniechanie, w kontekście związanym z pracą, które jest spowodowane dokonaniem Zgłoszenia wewnętrznego lub ujawnieniem publicznym i które narusza lub może naruszyć prawa Osoby dokonującej Zgłoszenia (Sygnalisty) lub wyrządza albo może wyrządzić nieuzasadnioną szkodę dla Osoby dokonującej Zgłoszenia (Sygnalisty), w tym bezpodstawnie inicjowanie postępowań przeciwko tej Osobie;
- 3. Informacja o naruszeniu prawa** – informacja, w tym uzasadnione podejrzenie dotyczące zaistniałych lub potencjalnych naruszeń, do których doszło lub prawdopodobnie dojdzie w Instytucie, w którym Osoba dokonująca Zgłoszenia (Sygnalista) uczestniczyła w procesie rekrutacji lub innych negocjacjach poprzedzających zawarcie umowy, pracował lub pracuje, lub w innym podmiocie prawnym, z którym Osoba dokonująca Zgłoszenia utrzymuje lub utrzymywał kontakt w kontekście związanym z pracą, lub informację dotyczącą próby ukrycia takiego naruszenia prawa;
- 4. Instytut** – Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk z siedzibą w Warszawie, w tym wszystkie jednostki naukowe (Ośrodki);
- 5. Informacja zwrotna** – przekazanie Osobie dokonującej Zgłoszenia (Sygnaliście) informacja na temat planowanych lub podjętych działań następczych i na temat powodów tych działań;
- 6. Komisja** – określony w Procedurze podmiot odpowiedzialny za rozpatrywanie Zgłoszeń i prowadzenie działań następczych;
- 7. Przewodniczący Komisji** – patrz Pełnomocnik ds. Zgłoszeń, który jako Przewodniczący odpowiedzialny jest prowadzenie prac Komisji w sposób i na zasadach określonych w niniejszej Procedurze;

- 8. Kontekst związany z pracą** – przeszłe, obecne lub przyszłe działania związane z wykonywaniem pracy na podstawie stosunku pracy lub innego stosunku prawnego stanowiącego podstawę świadczenia pracy lub usług lub pełnienia funkcji w podmiocie prawnym lub na rzecz tego podmiotu, w ramach których uzyskano informacje o naruszeniu prawa oraz istnieje możliwość doświadczenia działań odwetowych;
- 9. Naruszenie** – działanie lub zaniechanie niezgodne z prawem w dziedzinach określonych w § 3 poniżej a także działanie mające na celu obejście prawa w dziedzinach określonych w § 3 poniżej;
- 10. Osoba dokonująca Zgłoszenia (Sygnalista)** – każda osoba fizyczna, która zgłasza lub ujawnia publicznie informację o naruszeniu prawa, uzyskaną w kontekście związanym z pracą, w tym:
- pracownik,
 - pracownik tymczasowy,
 - osoba świadcząca pracę na innej podstawie niż stosunek pracy, w tym na podstawie umowy cywilno-prawnej,
 - przedsiębiorca,
 - osoba wykonująca pracę pod nadzorem i kierownictwem wykonawcy, podwykonawcy lub dostawcy;
 - stażysta;
 - wolontariusz;
 - praktykant;
 - inne osoby wskazane w art. 3 ust. 1 i 2 Ustawy o ochronie sygnalistów z 24 czerwca 2024 r. (Dz.U. z 2024 r., poz. 928)
- 11. Osoba, której dotyczy Zgłoszenie** – osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, a jest wskazana w Zgłoszeniu lub ujawnieniu publicznym, jako osoba, która dopuściła się naruszenia lub z którą osoba ta jest powiązana;
- 12. Osoba pomagająca w dokonaniu Zgłoszenia** – osoba fizyczna pomagająca Osobie dokonującej Zgłoszenia (Sygnaliście) w Zgłoszeniu lub ujawnieniu publicznym w kontekście związanym z pracą i której pomoc nie powinna zostać ujawniona;
- 13. Osoba powiązana z Sygnalistą** – osoba fizyczna, która może doświadczyć działań odwetowych, w tym współpracownik lub osoba najbliższa Sygnalisty w rozumieniu art. 115 §11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17);
- 14. Pełnomocnik ds. Zgłoszeń** – osoba powołana przez Dyrektora Instytutu na podstawie Zarządzenia, podlegająca bezpośrednio Dyrektorowi Instytutu, odpowiedzialna za wdrożenie i stosowanie Procedury i działająca na podstawie pełnomocnictwa, będąca równocześnie Przewodniczącym Komisji.
- 15. Postępowanie prawne** – postępowanie toczące na podstawie przepisów prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności postępowanie karne, cywilne, administracyjne, dyscyplinarne lub o naruszenie dyscypliny finansów publicznych, albo postępowanie toczące się na podstawie regulacji wewnętrznych wydanych w celu wykonania przepisów prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności antymobbingowych;
- 16. Ujawnienie publiczne** – podanie informacji o naruszeniu prawa do wiadomości publicznej;
- 17. Zgłoszenie wewnętrzne (Zgłoszenie)** - ustne lub pisemne przekazanie Instytutowi informacji o naruszeniu prawa przekazane zgodnie z niniejszą procedurą oraz ustawą o ochronie sygnalistów z 14 czerwca 2024 r. (Dz.U. z 2024 r., poz. 928);
- 18. Zgłoszenie zewnętrzne** - ustne lub pisemne przekazanie Rzecznikowi Praw Obywatelskich albo organowi publicznemu informacji o naruszeniu prawa, o którym mowa w Ustawie o ochronie sygnalistów z 24 czerwca 2024 r. (Dz.U. z 2024 r., poz. 928).

§ 3 Zakres przedmiotowy

Naruszenia objęte zakresem stosowania niniejszej Procedury dotyczą działania lub zaniechania niezgodnego z prawem lub mającego na celu obejście prawa, w następujących dziedzinach:

- a) korupcja,
- b) zamówienia publiczne,
- c) usługi, produkty i rynki finansowe,
- d) przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,
- e) bezpieczeństwo produktów i ich zgodność z wymogami,
- f) bezpieczeństwo transportu,
- g) ochrona środowiska,
- h) ochrona radiologiczna i bezpieczeństwo jądrowe,
- i) bezpieczeństwo żywności i pasz,
- j) zdrowie i dobrostan zwierząt,
- k) zdrowie publiczne,
- l) ochrona konsumentów,
- m) ochrona prywatności i danych osobowych,
- n) ochrona bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych,
- o) interesy finansowe Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej i Unii Europejskiej,
- p) rynek wewnętrzny Unii Europejskiej, w tym publicznoprawne zasady konkurencji i pomoc państwa oraz opodatkowanie osób prawnych ,
- q) konstytucyjne wolności i prawa człowieka i obywatela – występujące w stosunkach jednostki z organami władzy publicznej i niezwiązane z dziedzinami wskazanymi powyżej.

§ 4 Pełnomocnik ds. Zgłoszeń

1. Realizacja działań związanych ze stosowaniem Procedury powierzona zostaje Pełnomocnikowi ds. Zgłoszeń, który zostaje powołany Zarządzeniem, podlega bezpośrednio Dyrektorowi Instytutu i działa na podstawie stosownego pełnomocnictwa.
2. Do zadań Pełnomocnika ds. Zgłoszeń należy w szczególności:
 - a) przyjmowanie Zgłoszeń,
 - b) dokonywanie wstępnej weryfikacji zgłoszeń,
 - c) prowadzenie Rejestru Zgłoszeń,
 - d) terminowe potwierdzenie przyjęcie zgłoszenia Osobie dokonującej Zgłoszenia (Sygnaliście),
 - e) wnioskowanie do Dyrektora Instytutu o powołanie członków Komisji do przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego,
 - f) zapewnienie rozpatrzenia każdego Zgłoszenia,
 - g) zapewnienie bezstronności prowadzonych postępowań wyjaśniających (m.in. poprzez zaproponowanie składu Komisji), ,
 - h) terminowe realizowanie obowiązku informacyjnego względem Osoby dokonującej Zgłoszenia, w tym informacji zwrotnych o podjętych działaniach następczych
 - i) zapewnienie poufności Osobie dokonującej Zgłoszenia,
 - j) rekomendowanie działań naprawczych .
3. Pełnomocnik ds. Zgłoszeń zobowiązany jest do ścisłej współpracy z członkami Komisji oraz do bieżącego informowania Dyrektora Instytutu o zgłoszonych Naruszeniach, w tym o otrzymanych Zgłoszeniach i wynikach podjętych postępowań wyjaśniających.
4. Instytut zapewnia, że w każdym przypadku Pełnomocnik ds. Zgłoszeń jest organizacyjnie niezależny (jako Pełnomocnik działa bez podległości służbowej) w strukturze Instytutu, gwarantuje bezstronne, obiektywne i rzetelne przeprowadzenie działań następczych, z zachowaniem zasad poufności i poszanowaniem praw Osoby dokonującej Zgłoszenia (Sygnalisty) oraz Osoby, której Zgłoszenie dotyczy.

§ 5 Komisja

1. Komisja jest podmiotem odpowiedzialnym za rozpatrywanie Zgłoszeń i prowadzenie postępowań wyjaśniających.
2. Komisja składa się z trzech członków, tj. Pełnomocnika ds. Zgłoszeń oraz dwóch wskazanych w Zarządzeniu Wewnętrznym wydanym przez Dyrektora każdorazowo na wniosek Pełnomocnika ds. Zgłoszeń.
3. Członkiem Komisji może być wyłącznie Pracownik Instytutu.
4. Przewodniczącym Komisji jest Pełnomocnik ds. Zgłoszeń.
5. Komisja uprawniona jest do zaangażowania - na potrzeby postępowania wyjaśniającego - niezależnego konsultanta, o ile w ocenie Komisji, wiedza, doświadczenie i kompetencje danej osoby są niezbędne do należytego rozpatrzenia Zgłoszenia, przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego lub podjęcia działań następczych.
6. Członkiem Komisji nie może być osoba, której dotyczy Zgłoszenie, osoba będąca bezpośrednim przełożonym osoby, która dokonała Zgłoszenia ani osoba bezpośrednio mu podlegająca.
7. Każdy z członków Komisji, w sytuacji zaistnienia okoliczności mogących rzutować na jego bezstronność i obiektywność w postępowaniu wyjaśniającym, do prowadzenia, którego został wyznaczony, może wnioskować do Dyrektora Instytutu o wyłączenie. W przypadku uwzględnienia wniosku, Dyrektor Instytutu wyznaczy w drodze Zarządzenia Wewnętrznego inną osobę w miejsce osoby wyłączonej.

§ 6 Zgłaszanie naruszeń - zgłoszenia wewnętrzne

1. Instytut zapewnia odpowiednie kanały komunikacji pozwalające Osobie dokonującej Zgłoszenia (Sygnaliście) na bezzwłoczne oraz bezpieczne zgłoszenie naruszenia.
2. Zgłoszenia traktowane są jako poufne, a dane w nich zawarte traktowane są zgodnie z przepisami obowiązującymi w zakresie ochrony danych osobowych; jednakże Osoba dokonująca Zgłoszenia może wyrazić zgodę na ujawnienie swojej tożsamości osobom zaangażowanym w rozpatrzenie Zgłoszenia.
3. Osoba dokonująca Zgłoszenia może dokonać zgłoszenia w następujący sposób:
 - a) za pomocą poczty elektronicznej poprzez wysłanie Zgłoszenia na dedykowany wyłącznie do przyjmowania Zgłoszeń adres e-mail: zgloszenie@iaepan.edu.pl , do którego dostęp ma wyłącznie Pełnomocnik ds. Zgłoszeń;
 - b) ustnie osobiście – podczas spotkania zorganizowanego na wniosek Osoby składającej Zgłoszenie z Pełnomocnikiem ds. Zgłoszeń; w celu ustalenia terminu spotkania konieczny jest kontakt pod adresem e-mail wskazanym w pkt. 3 lit. a) powyżej; spotkanie organizowane jest w terminie do 14 dni od dnia zgłoszenia przez Sygnalistę wniosku o spotkanie; ze spotkania sporządzany jest protokół, podlegający akceptacji osób uczestniczących w spotkaniu;
 - c) w formie listownej na adres Instytutu z dopiskiem na kopercie: „ Pełnomocnik ds. Zgłoszeń – do rąk własnych”.
5. W celu umożliwienia należytego rozpatrzenia Zgłoszenia, przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego i skutecznego podjęcia działań następczych zaleca się, aby Zgłoszenie zawierało w szczególności:
 - a) dane Osoby zgłaszającej naruszenie tj. imię, nazwisko, stanowisko, miejsce pracy,
 - b) datę i miejsce sporządzenia,
 - c) imię i nazwisko, stanowisko, miejsce pracy osoby/osób lub nazwę jednostki organizacyjnej Instytutu, która dopuściła się naruszenia,
 - d) przybliżony okres wystąpienia Naruszenia,
 - e) wszelkie informacje lub dowody potwierdzające wystąpienie Naruszenia,

- f) dane osób, które mają lub mogą mieć związek z dokonywanym Zgłoszeniem, w tym świadków, wskazanie preferowanego sposobu kontaktu zwrotnego, zapewniające zachowanie zasady poufności (np. wskazanie dedykowanego i prywatnego adresu poczty elektronicznej Osoby dokonującej Zgłoszenia, utworzonej specjalnie na ten cel).
6. Osoba dokonująca Zgłoszenia może skorzystać ze wzoru Zgłoszenia stanowiącego Załącznik nr 1 do Procedury.
 7. Osoba dokonująca Zgłoszenia posiadająca wiedzę o okolicznościach stanowiących przedmiot Naruszenia winna, w miarę posiadanych możliwości, zabezpieczyć dowody je potwierdzające oraz przekazać je Pełnomocnikowi ds. Zgłoszeń lub wskazać miejsce ich przechowywania.
 8. W przypadku zasadności Zgłoszenia dotyczącego Dyrektora Instytutu może ono zostać objęte postępowaniem wyjaśniającym przez Pełnomocnika ds. Zgłoszeń lub przekazane przez niego do Polskiej Akademii Nauk, w zależności od przedmiotu Zgłoszenia.
 9. Instytut nie przewiduje możliwości dokonywania zgłoszeń anonimowych. Nieprzekazanie danych określonych w pkt. 5 powyżej skutkować będzie pozostawieniem Zgłoszenia bez rozpoznania, chyba, że przekazane w ramach Zgłoszenia informacje dają uzasadnioną podstawę, aby przyjąć, doszło do naruszenia prawa i są wystarczające do przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego.

§ 7

Rejestr Zgłoszeń

1. Pełnomocnik ds. Zgłoszeń prowadzi Rejestr Zgłoszeń zgodnie ze wzorem rejestru określonym w Załączniku nr 2 do Procedury, w którym dokonuje rejestracji wszystkich Zgłoszeń.
2. Pełnomocnik ds. Zgłoszeń nie później niż w terminie do 7 dni od daty otrzymania wysyła potwierdzenie przyjęcia Zgłoszenia według wybranego przez Osobę dokonującą Zgłoszenia sposobu kontaktu zwrotnego, chyba, że Osoba dokonująca Zgłoszenia nie wskazała go.
3. Rejestr Zgłoszeń zawiera następujące informacje:
 - a) numer Zgłoszenia,
 - b) datę dokonania Zgłoszenia,
 - c) dane Osoby dokonującej Zgłoszenia oraz adres do kontaktu,
 - d) wniosek o utajnienie danych (jeśli dotyczy),
 - e) przedmiot naruszenia prawa ,
 - f) dane Osoby, której dotyczy Zgłoszenie,
 - g) data przekazania informacji zwrotnej,
 - h) informację o podjętych działaniach następczych,
 - i) datę zakończenia sprawy.
4. Rejestr zgłoszeń prowadzony jest przy zachowaniu zasad poufności.
5. Dane w Rejestrze Zgłoszeń są przechowane przez okres 3 lat po zakończeniu roku kalendarzowego, w którym zakończono działania następcze, lub po zakończeniu postępowań zainicjowanych tymi działaniami.
6. Administratorem danych zawartych w Rejestrze Zgłoszeń jest Instytut.

§ 8

Wstępna analiza Zgłoszeń

1. Zgłoszenie, po zarejestrowaniu podlega wstępnej weryfikacji w zakresie:
 - a) kompletności danych określonych w § 6 ust. 5,
 - b) dokonania oceny, czy przekazane informacje dotyczące naruszenia lub możliwości naruszenia prawa dają podstawę do wszczęcia postępowania wyjaśniającego.
2. Pełnomocnik ds. Zgłoszeń może podjąć decyzję o pozostawieniu Zgłoszenia bez rozpoznania, jeżeli w toku weryfikacji wstępnej stwierdził, że:
 - a) Zgłoszenie odnosi się do zdarzeń, które w oczywisty sposób są nieprawdziwe,
 - b) Zgłoszenie dotyczy działań lub zaniechań, które nie stanowią Naruszenia określonego w § 2 pkt.7 i § 3,

- c) Zgłoszenie nie zawiera informacji niezbędnych do przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego i niemożliwe jest ich uzyskanie,
 - d) Zgłoszenia dokonano w złej wierze.
3. Zgłoszenie jest rozpatrywane przez Pełnomocnika ds. Zgłoszeń w sposób opisany w niniejszej Procedurze, chyba, że charakter i przedmiot Zgłoszenia uzasadniają rozpatrzenie go w trybie wynikającym z odrębnych procedur bądź przepisów powszechnie obowiązującego prawa.
 4. Jeżeli Zgłoszenie zawiera informacje pozwalające na przeprowadzenie weryfikacji jego zasadności, a nadto, jeżeli na podstawie okoliczności wskazanych w Zgłoszeniu zachodzi prawdopodobieństwo wystąpienia Naruszenia objętego katalogiem określonym w § 3, Pełnomocnik ds. Zgłoszeń podejmuje działania następcze.

§ 9

Rozpatrywanie Zgłoszeń - postępowanie wyjaśniające

1. Pełnomocnik ds. Zgłoszeń wszczyna postępowanie wyjaśniające mające na celu ocenę prawdziwości zarzutów zawartych w Zgłoszeniu bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie 1 miesiąca od dnia otrzymania Zgłoszenia.
2. Pełnomocnik ds. Zgłoszeń wraz z członkami Komisji, w toku postępowania wyjaśniającego, dokonują weryfikacji zasadności Zgłoszenia w oparciu o właściwe przepisy prawa powszechnie obowiązującego, oraz obowiązujące w Instytucie regulacje, procedury i standardy etyczne.
3. Postępowanie wyjaśniające prowadzone jest w sposób obiektywny, bezstronny i poufny.
4. W toku postępowania wyjaśniającego Komisja pod przewodnictwem Pełnomocnika ds. Zgłoszeń może:
 - a) wezwać na swoje posiedzenie osoby (pracowników), które w jego ocenie mogą posiadać wiedzę o okolicznościach wskazanych w Zgłoszeniu,
 - b) wezwać na swoje posiedzenie Osobę dokonującą Zgłoszenia celem uzupełnienia informacji i okoliczności podanych przez niego w Zgłoszeniu,
 - c) występować do wszystkich działów i jednostek organizacyjnych Instytutu o udzielenie informacji, wyjaśnień i przekazanie dokumentów,
 - d) przeglądać dokumenty, dane, zapisy w systemie informatycznym, nagrania z monitoringu oraz inne zapisy danych i informacji,
 - e) zabezpieczyć urządzenia będące nośnikami informacji takie, jak: komputery, tablety, laptopy i telefony,
 - f) pozyskiwać opinie ekspertów i biegłych zewnętrznych,
 - g) występować do władz Instytutu o zastosowanie środków zabezpieczających takich, jak np.: zawieszenie w pełnieniu funkcji, odsunięcie od pełnienia określonych zadań.
5. Wyjaśnienia składane przez osoby wezwane przez Komisję pod przewodnictwem Pełnomocnika ds. Zgłoszeń odnotowywane są w protokole, który ma charakter poufny.
6. Po rozpatrzeniu i ewentualnym uzupełnieniu okoliczności wskazanych w Zgłoszeniu, Komisja sporządza protokół zawierający wnioski końcowe dotyczące:
 - a) uznania Zgłoszenia za zasadne i wydania rekomendacji, co do możliwych działań następczych, o charakterze działań naprawczych, dyscyplinujących i zapobiegawczych,
 - b) uznania Zgłoszenia za niezasadne (nieznajdujące potwierdzenia) i wówczas Zgłoszenie jest oddalane.
7. Przyjęte przez Komisję pod przewodnictwem Pełnomocnika ds. Zgłoszeń i ujawnione w protokole wnioski końcowe powinny zawierać w szczególności: opis stanu faktycznego określający zasadność Zgłoszenia lub brak jego zasadności, decyzję o uznaniu Zgłoszenia za zasadne lub niezasadne, rekomendowane przez Komisję działania następcze.

§ 10

Informacja o wynikach postępowania i podjętych działaniach następczych

1. W przypadku uznania Zgłoszenia za zasadne Pełnomocnik ds. Zgłoszeń przekazuje informację o wynikach postępowania wyjaśniającego, do Dyrektora Instytutu lub bezpośredniego przełożonego Pracownika celem wdrożenia rekomendowanych przez Pełnomocnika ds. Zgłoszeń działań następczych oraz do wiadomości Osoby dokonującej Zgłoszenia.
2. Przekazanie, do Osoby dokonującej Zgłoszenia (Sygnalisty), informacji o wynikach postępowania wyjaśniającego, podjętych działaniach następczych i ich rezultatach powinno zostać dokonane w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące licząc od potwierdzenia przyjęcia Zgłoszenia lub od upływu 7 dni od dokonania Zgłoszenia, jeśli nie wysłano potwierdzenia do Osoby dokonującej Zgłoszenia.
3. Wszelkie rekomendowane przez Pełnomocnika ds. Zgłoszeń działania następcze muszą być zgodne z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, a także obowiązującymi w Instytucie procedurami i regulaminami, w tym Regulaminem Pracy.

§ 11

Ochrona Osoby dokonującej Zgłoszenia, Osoby pomagającej w dokonaniu Zgłoszenia oraz Osoby powiązanej z Osobą dokonującą Zgłoszenia

1. Zasady ogólne

- 1.1. Osoba dokonująca Zgłoszenia podlega ochronie od chwili dokonania Zgłoszenia lub ujawnienia publicznego pod warunkiem, że miała uzasadnione podstawy sądzić, że informacja będąca przedmiotem Zgłoszenia lub ujawnienia publicznego jest prawdziwa w momencie dokonywania Zgłoszenia lub ujawnienia publicznego i stanowi informację o naruszeniu prawa.
- 1.2. Osoba dokonująca Zgłoszenia podlega ochronie określonej w niniejszej Procedurze wyłącznie w zakresie dokonanego Zgłoszenia.
- 1.3. Zgłoszenia traktowane są z należytą starannością, w sposób poufny, a przy ich rozpatrywaniu obowiązuje zasada bezstronności i obiektywizmu.
- 1.4. Przepisy § 10 stosuje się do Osoby dokonującej Zgłoszenia oraz odpowiednio:
 - a) do Osoby pomagającej w dokonaniu Zgłoszenia oraz Osoby powiązanej z Osobą dokonującą Zgłoszenia,
 - b) do osoby prawnej lub innej jednostki organizacyjnej pomagającej Osobie dokonującej Zgłoszenia lub z nią powiązanej, w szczególności stanowiącej własność Osoby dokonującej Zgłoszenia lub go zatrudniającej,
 - c) w przypadku, gdy informację o naruszeniu prawa zgłoszono do odpowiednich instytucji, organu lub jednostki organizacyjnej Unii Europejskiej w trybie właściwym do dokonywania zgłoszeń.

2. Działania odwetowe

- 2.1. Wobec osoby dokonującej Zgłoszenia nie mogą być podejmowane działania odwetowe ani próby lub groźby takich działań.
- 2.2. Jeżeli praca była, jest lub miała być świadczona na podstawie stosunku pracy, wobec Osoby dokonującej Zgłoszenia nie mogą być podejmowane działania odwetowe, polegające w szczególności na:
 - a) odmowie nawiązania stosunku pracy;
 - b) wypowiedzeniu lub rozwiązaniu bez wypowiedzenia stosunku pracy;
 - c) niezawarciu umowy o pracę na czas określony lub umowy o pracę na czas nieokreślony po rozwiązaniu umowy o pracę zawartej na okres próbny, niezawarciu kolejnej umowy o pracę na czas określony lub niezawarciu umowy o pracę na czas nieokreślony po

rozwiązaniu umowy na czas określony - w przypadku, gdy Osoba dokonująca Zgłoszenia miała uzasadnione oczekiwanie, że zostanie z nim zawarta taka umowa;

- d) obniżeniu wysokości wynagrodzenia za pracę;
 - e) wstrzymaniu awansu albo pominięciu przy awansowaniu;
 - f) pominięciu przy przyznawaniu innych niż wynagrodzenie świadczeń związanych z pracą lub obniżeniu wysokości tych świadczeń;
 - g) przeniesieniu pracownika na niższe stanowisko pracy;
 - h) zawieszeniu w wykonywaniu obowiązków pracowniczych lub służbowych;
 - i) przekazaniu innemu pracownikowi dotychczasowych obowiązków Osoby dokonującej Zgłoszenia;
 - j) niekorzystnej zmianie miejsca wykonywania pracy lub rozkładu czasu pracy;
 - k) dokonaniu negatywnej oceny wyników pracy lub negatywnej opinii o pracy;
 - l) nałożeniu lub zastosowaniu środka dyscyplinarnego, w tym kary finansowej, lub środka o podobnym charakterze;
 - m) przymusie, zastraszaniu lub wykluczeniu;
 - n) mobbingu;
 - o) dyskryminacji;
 - p) niekorzystnym lub niesprawiedliwym traktowaniu;
 - q) wstrzymaniu udziału lub pominięciu przy typowaniu do udziału w szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe;
 - r) nieuzasadnionym skierowaniu na badania lekarskie, w tym badania psychiatryczne, chyba, że przepisy odrębne przewidują możliwość skierowania pracownika na takie badania;
 - s) działaniu zmierzającym do utrudnienia znalezienia pracy w przyszłości w danym sektorze lub w danej branży na podstawie nieformalnego lub formalnego porozumienia sektorowego lub branżowego;
 - t) spowodowaniu straty finansowej, w tym gospodarczej, lub utraty dochodu;
 - u) wyrządzenia innej szkody niematerialnej, w tym naruszeniu dóbr osobistych, w szczególności dobrego imienia Osoby dokonującej Zgłoszenia.
- 2.3. Za działania odwetowe z powodu dokonania Zgłoszenia lub ujawnienia publicznego uważa się także próbę lub groźbę zastosowania środka określonego w ust. 2.2. powyżej, chyba, że ich dokonanie uzasadnione obiektywnymi powodami, które nie mają związku z dokonanym Zgłoszeniem.
- 2.4. Ciężar dowodu, iż podjęte działanie określone w ust. 2.2. i 2.3 nie jest działaniem odwetowym spoczywa na pracodawcy.
- 2.5. Jeżeli praca lub usługi były, są lub mają być świadczone na podstawie innego niż stosunek pracy stosunku prawnego stanowiącego podstawę świadczenia pracy lub usług lub pełnienia funkcji, postanowienia ppkt. 2.1. – 2.4. stosuje się odpowiednio, o ile charakter świadczonej pracy lub usług, lub pełnionej funkcji nie wyklucza zastosowania wobec Osoby dokonującej Zgłoszenia takiego działania.
- 2.6. Jeżeli praca lub usługi były, są lub mają być świadczone na podstawie innego niż stosunek pracy stosunku prawnego stanowiącego podstawę świadczenia pracy lub usług lub pełnienia funkcji, dokonanie Zgłoszenia lub ujawnienia publicznego nie może stanowić podstawy działań odwetowych ani próby lub groźby zastosowania działań odwetowych, obejmujących w szczególności:
- a) wypowiedzenie umowy, której stroną jest Osoba dokonująca Zgłoszenia, w szczególności dotyczącej sprzedaży lub dostawy towarów lub świadczenia a usług, odstąpienie od takiej umowy lub rozwiązanie jej bez wypowiedzenia;
 - b) nałożenie obowiązku lub odmowę przyznania, ograniczenie lub odebranie uprawnienia, w szczególności zezwolenia.
- 2.7. Za zapewnienie ochrony Osobie dokonującej Zgłoszenia, Osobie pomagającej w dokonaniu Zgłoszenia lub Osoby powiązanej z Osobą dokonującą Zgłoszenia odpowiada Instytut, w szczególności poprzez:

- a) zobowiązanie komórki kadrowej do stałego monitorowania przez okres trwania postępowania wyjaśniającego oraz przez okres 6 miesięcy po jego zakończeniu sytuacji kadrowej tych osób,
- b) odebranie od osób uprawnionych do dostępu do informacji, pisemnych oświadczeń o zobowiązaniu do zachowania w poufności informacji pozyskanych w postępowaniu wyjaśniającym lub w procesie zapewnienia ochrony tych osób.

3. Ochrona danych osobowych

- 3.1. Dane osobowe zawarte w dokumentach mają charakter poufny i chronione są zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i wewnętrznymi regulacjami Instytutu odnoszącymi się do ochrony danych osobowych.
- 3.2. Dostęp do danych Osoby dokonującej Zgłoszenia posiada wyłącznie Pełnomocnik ds. Zgłoszeń oraz członkowie Komisji. Pełnomocnik i członkowie Komisji nie są uprawnieni do ich udostępniania podmiotom trzecim, z wyłączeniem sytuacji, gdy ujawnienia danych wymagają obowiązujące przepisy prawa lub gdy zgoda na ich ujawnienie została wyrażona przez Osobę dokonującą Zgłoszenia.
- 3.3. Instytut, po otrzymaniu Zgłoszenia przetwarza dane osobowe w zakresie niezbędnym do przyjęcia Zgłoszenia lub podjęcia ewentualnego działania następczego. Dane osobowe niemające znaczenia dla rozpatrywania Zgłoszenia nie są zbierane, a w razie przypadkowego zebrania są usuwane niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 14 dni od chwili ustalenia, że nie mają one znaczenia dla sprawy.
- 3.4. Dane osobowe przetwarzane w związku z przyjęciem Zgłoszenia lub podjęciem działań następczych oraz dokumenty związane z tym Zgłoszeniem są przechowywane przez Instytut przez okres 3 lat po zakończeniu roku kalendarzowego, w którym zakończono działania następcze lub po zakończeniu postępowań zainicjowanych tymi działaniami.
- 3.5. Instytut usuwa dane osobowe i niszczy dokumenty związane ze Zgłoszeniem po upływie okresu przechowywania., chyba, że dokumenty te stanowią część akt postępowań przygotowawczych lub spraw sądowych lub sąsędowo-administracyjnych.
- 3.6. Klauzula informacyjna dotycząca przetwarzania danych osobowych Osoby dokonującej Zgłoszenia stanowi Załącznik nr 3 do niniejszej Procedury.
- 3.7. Osoba dokonująca Zgłoszenia, której dane osobowe zostały w sposób nieuprawniony ujawnione i w związku z tym doświadczył jakichkolwiek działań odwetowych lub stanowiących niekorzystne traktowanie, jest zobowiązany do niezwłocznego powiadomienia Pełnomocnika ds. Zgłoszeń.

4. Odpowiedzialność z tytułu naruszeń przepisów ustawy

- 4.1. Osoba dokonująca Zgłoszenia, wobec której dopuszczono się działań odwetowych ma prawo do odszkodowania w wysokości nie niższej niż przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w poprzednim roku, ogłaszane do celów emerytalnych w Dzienniku Urzędowym RP „Monitor Polskie” przez Prezesa GUS, lub prawo do zadośćuczynienia.
- 4.2. Osoba uniemożliwiająca lub utrudniająca w sposób istotny dokonanie Zgłoszenia innej Osobie podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.
- 4.3. Osoba podejmująca działania odwetowe wobec Osoby dokonującej Zgłoszenia, Osoby pomagającej w dokonaniu Zgłoszenia lub Osoby powiązanej z Osobą dokonującą Zgłoszenia podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2 -óch.
- 4.4. Osoba, która wbrew przepisom Ustawy ujawniła tożsamość Osoby dokonującej Zgłoszenia, Osoby pomagającej w dokonaniu Zgłoszenia lub Osoby powiązanej z Osobą dokonującą Zgłoszenia podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.
- 4.5. Osoba, która poniosła szkodę z powodu świadomego Zgłoszenia lub ujawnienia publicznego nieprawdziwych informacji przez Osobę dokonującą Zgłoszenia ma prawo do odszkodowania

lub zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych od Osoby dokonującej takiego Zgłoszenia lub ujawnienia publicznego.

- 4.6. Osoba dokonująca Zgłoszenia lub ujawnienia publicznego, wiedząca, że do naruszenia prawa nie doszło, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2 -óch.

§ 12

Postanowienia końcowe

1. W sprawach nieuregulowanych niniejszą Procedurą zastosowanie mają odpowiednie przepisy: Ustawy o sygnalistach z 14 czerwca 2024 r. (Dz. U. z 2024 r., poz. 928), przepisy Kodeksu pracy, Kodeksu karnego oraz innych ustaw.
2. Zmiany postanowień Procedury dokonywane będą przez Dyrektora Instytutu w formie stosownych zarządzeń, które przed ich opublikowaniem będą podlegały konsultacjom ze związkami zawodowymi działającymi w Instytucie w terminie od 5 do 10 dni i wprowadzane w życie po upływie 7 dni od dnia podania zarządzenia do wiadomości osób wykonujących pracę w Instytucie, poprzez publikację zarządzenia w sposób przyjęty w Instytucie.